

เงื่อนไข เงื่อนไขเวลา

เงื่อนไข

เงื่อนไข คือ ข้อกำหนดในนิติกรรม
ซึ่งทำให้นิติกรรมนั้นเป็นผลหรือสิ้นผล
โดยอาศัยเหตุการณ์อันใดอันหนึ่งที่จะ
เกิดขึ้นในอนาคตและไม่แน่นอน

ลักษณะสำคัญของเงื่อนไข 3 ประการคือ

1. เงื่อนไขต้องเป็นเหตุการณ์ในอนาคตและไม่แน่นอนว่าจะเกิดขึ้น
2. เงื่อนไขเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับความเป็นผลหรือสิ้นผลของนิติกรรม
3. เงื่อนไขต้องเป็นข้อกำหนดของบุคคล มิใช่ข้อบังคับของกฎหมาย

1.เงื่อนไขต้องเป็นเหตุการณืในอนาคตและไม่ แน่นอนว่าจะเกิดขึ้น

- เหตุการณืในอนาคต - เหตุการณืในอดีต ไม่ได้

- ไม่แน่นอนว่าจะเกิดขึ้น-ถ้าแน่นอนว่าจะเกิดขึ้น
ไม่ได้

**2.เงื่อนไขเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับ
ความเป็นผลหรือสิ้นผลของนิติกรรม**

เป็นผล – คือนิติกรรมเกิดขึ้น

สิ้นผล – คือนิติกรรมสิ้นสุดลง

คำว่า “เงื่อนไข” ใช้ได้ในหลาย

สถานการณ์ หลายความหมาย แต่จะเป็น
เงื่อนไขบังคับก่อน หรือเงื่อนไขบังคับหลัง
ตามมาตรา 183 ต้องเป็นเงื่อนไขของการ
เกิดขึ้นหรือสิ้นสุดลงของนิติกรรม

3. เงื่อนไขต้องเป็นข้อกำหนดของบุคคล
มิใช่ข้อบังคับของกฎหมาย

เงื่อนไข ต้องถูกกำหนด โดยเจตนาของคู่
กรณี มิใช่ถูกกำหนด โดยบทบัญญัติของ
กฎหมาย

ประเภทของเงื่อนไข

- เงื่อนไขบังคับก่อน

- เงื่อนไขบังคับหลัง

เงื่อนไขบังคับก่อน

เงื่อนไขบังคับก่อน ได้แก่เงื่อนไขซึ่งทำให้นิติกรรมเป็นผลเมื่อเงื่อนไขนั้นสำเร็จ – คือ ทำให้นิติกรรมเกิดขึ้น ก่อนเงื่อนไขสำเร็จ
นิติกรรมยังไม่เกิดขึ้น ยังไม่ก่อให้เกิดความเคลื่อนไหวในสิทธิ

เงื่อนไขบังคับหลัง

เงื่อนไขบังคับหลัง ได้แก่เงื่อนไขซึ่ง
ทำให้นิติกรรมสิ้นผล เมื่อเงื่อนไขนั้นสำเร็จ
– คือทำให้นิติกรรมที่เกิดขึ้นแล้วสิ้นผลลง
หรือสิ้นสุดลง

ความสมบูรณ์และความไม่สมบูรณ์ของเงื่อนไข

1. เงื่อนไขที่สำเร็จแล้วในเวลาทำนิติกรรม (ม.187 ว.1)
2. เงื่อนไขที่ไม่อาจสำเร็จได้ในเวลาทำนิติกรรม (ม.187 ว.2)
3. เงื่อนไขที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายและขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน (ม.188)
4. เงื่อนไขที่พ้นวิสัย (ม. 189)
5. เงื่อนไขซึ่งจะสำเร็จได้หรือไม่สุดแล้วแต่ใจของลูกหนี้ (ม. 190)
6. เงื่อนไขที่ทำให้สำเร็จหรือไม่สำเร็จ โดยไม่สุจริต (ม. 186)

1.เงื่อนไขที่สำเร็จแล้ว ในเวลาทำนิติกรรม (ม. 187 ว.1)

สำเร็จแล้ว แสดงว่าไม่ใช่เรื่องในอนาคต –
จึงไม่เข้าลักษณะของเงื่อนไข

ประเด็นคือ ผู้ทำนิติกรรม โดยมีเงื่อนไข ไม่
ทราบว่าเงื่อนไขนั้นได้สำเร็จไปแล้ว

กฎหมายมาตรา 187 ว.1 – กำหนดให้ถือว่า

- นิติกรรมนั้นไม่มีเงื่อนไข หากเป็นเงื่อนไข
บังคับก่อน

- นิติกรรมนั้นตกเป็นโมฆะ หากเป็นเงื่อนไข
บังคับหลัง

2.เงื่อนไขที่ไม่อาจสำเร็จได้ในเวลาทำนิติกรรม (ม. 187 ว.2)

เงื่อนไขที่ไม่อาจสำเร็จได้ในเวลาทำนิติกรรม
ก็คือเงื่อนไขที่พ้นวิสัยเพราะมีเหตุใดเหตุหนึ่งมา
ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติได้นั้นเอง

1.

ไม่สามารถ
ปฏิบัติได้
โดยแน่แท้

2.

ไม่สามารถ
ปฏิบัติได้
เพราะเหตุ
ใดเหตุหนึ่ง

มาตรา 187 ว.2 กำหนดให้ถือว่า

นิติกรรมตกเป็น โฆษะ หากเป็นนิติกรรมที่มี
เงื่อนไขบังคับก่อน และเงื่อนไขนั้นเป็นอันพั่ววิสัย

นิติกรรมนั้นไม่มีเงื่อนไข หากเป็นนิติกรรมที่มี
เงื่อนไขบังคับหลัง และเงื่อนไขนั้นเป็นอันพั่ววิสัย

ซึ่งมีผลเช่นเดียวกับ นิติกรรมที่มีเงื่อนไขพั่ววิสัย
นั่นเอง

**3. เจื่อนใจที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายและขัดต่อความสงบ
เรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน (ม.188)**

**หลักการและเหตุผลเดียวกันกับ วัตถุประสงค์
ของนิติกรรมที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายและขัดต่อ
ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของ
ประชาชน ตามมาตรา 150-151**

กฎหมายมาตรา 188 กำหนดให้นิติกรรมตก
เป็นโมฆะ ในทุกกรณีไม่ว่าจะเป็นเงื่อนไขบังคับ
ก่อนหรือเงื่อนไขบังคับหลัง

4. เงื่อนไขที่พ้นวิสัย (ม. 189)

พ้นวิสัย คือการไม่สามารถปฏิบัติได้ จะไม่สามารถปฏิบัติได้เพราะเป็นไปไม่ได้เลยโดยแน่แท้ หรือเป็นเพราะมีเหตุการณใดเหตุการณหนึ่งมาทำให้ไม่สามารถปฏิบัติได้

1.

ไม่สามารถ
ปฏิบัติได้
โดยแน่แท้

2.

ไม่สามารถ
ปฏิบัติได้
เพราะเหตุใด
เหตุหนึ่ง

มาตรา 189 กำหนดให้ถือว่า

นิติกรรมตกเป็น โฆษะ หากเป็นนิติกรรมที่มี
เงื่อนไขบังคับก่อน และเงื่อนไขนั้นเป็นอันพัณวิสัย

นิติกรรมนั้นไม่มีเงื่อนไข หากเป็น
นิติกรรมที่มีเงื่อนไขบังคับหลัง และเงื่อนไขนั้น
เป็นอันพัณวิสัย

5. เงื่อนไขที่จะสำเร็จได้หรือไม่สุดแล้วแต่ใจ ของลูกหนี้ (ม.190)

มาตรา 190 บัญญัติให้ นิติกรรมใดมีเงื่อนไข
บังคับก่อนและเป็นเงื่อนไขอันจะสำเร็จได้หรือไม่
สุดแล้วแต่ใจของฝ่ายลูกหนี้ นิติกรรมนั้นเป็น
โมฆะ”

ข้อสังเกต

1. กรณีตามมาตรา 190 นี้ ต้องเป็นเรื่องเงื่อนไขบังคับก่อน ไม่ใช่เงื่อนไขบังคับหลัง
2. กรณีตามมาตรา 190 นี้ ต้องสุดแล้วแต่ใจของฝ่ายลูกหนี้ ไม่ใช่เจ้าหนี้
3. กรณีตามมาตรา 190 นี้ ต้องเป็นเงื่อนไขอันจะสำเร็จได้หรือไม่สุดแล้วแต่ใจของฝ่ายลูกหนี้โดยแท้

6. เงื่อนไขที่ทำให้สำเร็จหรือไม่สำเร็จ โดย ไม่สุจริต (ม. 186)

หลักสุจริต เป็นหลักทั่วไปในทางแพ่ง (ม. 5)

กฎหมาย มาตรา 186 เป็นบทบัญญัติลงโทษ
ผู้ที่กระทำการให้เงื่อนไขสำเร็จหรือไม่สำเร็จ โดย
ไม่สุจริต

แต่ต้องตีความให้เป็นคุณแก่ผู้ที่สุจริต

ผล ในระหว่างที่เงื่อนไขยังไม่สำเร็จ

หากเงื่อนไขสำเร็จ นิติกรรมย่อมเป็นผลหรือ
สิ้นผลไปตามที่ได้แสดงเจตนากำหนดเงื่อนไขไว้
แล้วแต่ว่าเป็นเงื่อนไขบังคับก่อนหรือเงื่อนไข
บังคับหลัง

ถ้าเงื่อนไขยังไม่สำเร็จ นิติกรรมก็ยังไม่เป็น
ผล สำหรับเงื่อนไขบังคับก่อน และนิติกรรมย่อม
ยังไม่สิ้นผล สำหรับเงื่อนไขบังคับหลัง

สำหรับเงื่อนไขบังคับก่อน หากเงื่อนไขไม่สำเร็จ นิติกรรมยังไม่เป็นผล หมายความว่า นิติกรรมยังไม่เกิดขึ้น จึงยังไม่มีผลเคลื่อนไหวในสิทธิ คู่กรณีต่างก็ไม่มีสิทธิหน้าที่ผูกพันกันแต่อย่างใด

นิติกรรมที่มีเงื่อนไขบังคับก่อน (และเงื่อนไข
ยังไม่สำเร็จ) จึงไม่ก่อให้เกิดสิทธิหน้าที่ตาม
กฎหมาย แต่คู่กรณีตามนิติกรรมที่มีเงื่อนไข
บังคับก่อนก็ไม่เหมือนกับคนที่มีความหวังลอย ๆ

สิทธิ — — — — — สิทธิในความหวัง ----- ความหวัง

- เพื่อรองรับสิทธิในความหวัง (ในระหว่างที่
เงื่อนไขยังไม่สำเร็จ)

- โปรดดู มาตรา 184-185

ผลเมื่อเงื่อนไขสำเร็จแล้ว (ม. 183)

ก็เป็นไปตามประเภทของเงื่อนไข ถ้าเป็น
เงื่อนไขบังคับก่อน นิติกรรมก็เป็นผล ถ้าเป็น
เงื่อนไขบังคับหลังนิติกรรมก็สิ้นผล ตามมาตรา
183

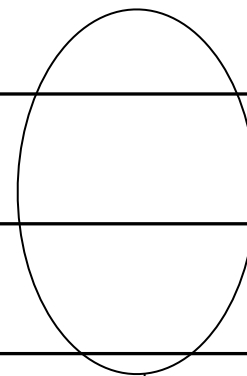
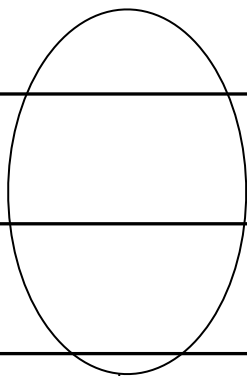
ผลย้อนหลังของความสำเร็จแห่งเงื่อนไข
(ม. 183 ว.3)

เป็นไปตามหลักเสรีภาพและความศักดิ์สิทธิ์
ในการแสดงเจตนา

เป็นประโยชน์ในการพิจารณาเรื่องดอกผล

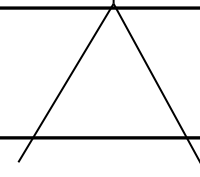
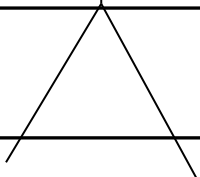
เป็นประโยชน์ในการพิจารณาเรื่องการรับ
บาปเคราะห์

เงื่อนไขเวลา

คำเสนอ-คำสนอง ตรงกัน

สัญญาเกิดขึ้น

- สัญญาเกิดขึ้น โดยหลักแล้วหนี้ตามสัญญาก็เกิดขึ้นทันที

- สัญญาซื้อขายเกิดขึ้น ผู้ขายต้องส่งมอบทรัพย์สินที่ซื้อขาย ผู้ซื้อต้องชำระราคา

เงื่อนไขเวลา

เงื่อนไขเวลา คือ ข้อกำหนด ในนิติกรรม โดย
อาศัยเวลา ในอนาคตเพื่อหวังห้ามมิให้ทวงถาม
ให้ปฏิบัติตามนิติกรรมก่อนถึงกำหนดเวลา
หรือทำให้นิติกรรมสิ้นผลเมื่อถึงกำหนดเวลา

ลักษณะของเงื่อนไขเวลา 3 ประการคือ

1. เงื่อนไขเวลาต้องเป็นเหตุการณ์ในอนาคตและ
แน่นอนว่าจะเกิดขึ้น
2. เงื่อนไขเวลาเป็นข้อกำหนดเพื่อบังคับให้
ปฏิบัติตามนิติกรรมหรือเพื่อความสิ้นผล
ของนิติกรรม
3. เงื่อนไขเวลาเป็นข้อกำหนดของบุคคลมิใช่ข้อ
บังคับของกฎหมาย

1.เงื่อนไขเวลาต้องเป็นเหตุการ์ณในอนาคต
และแน่นอนว่าจะเกิดขึ้น

- เวลาในอนาคต

- แน่แน่นอนว่าจะเกิดขึ้น

2.เงื่อนไขเป็นข้อกำหนดเพื่อมิให้วงถามให้ปฏิบัติ
การตามนิตกรรมหรือเพื่อความสิ้นผลของนิตกรรม

ข้อกำหนดเพื่อมิให้วงถามให้ปฏิบัติการ
ตามนิตกรรม – นิตกรรมเกิดขึ้นแล้ว แต่หนี้ยังไม่
ถึงกำหนดชำระ (เปรียบเทียบ ต่างจากนิตกรรมที่
มีเงื่อนไขบังคับก่อน)

ความสิ้นผลของนิตกรรม – นิตกรรมที่เกิดขึ้น
แล้ว สิ้นผลลง (เปรียบเทียบ เหมือนกับนิตกรรมที่
มีเงื่อนไขบังคับหลัง)

3. เงื่อนไขเป็นข้อกำหนดของบุคคลมิใช่ ข้อบังคับของกฎหมาย

เงื่อนไข ต้องถูกกำหนดโดยเจตนาของ
คู่กรณี มิใช่ถูกกำหนดโดยบทบัญญัติของ
กฎหมาย

เหมือนกับกรณี - เงื่อนไข

ประเภทของเงื่อนไขเวลา(ม. 191)

เงื่อนไข มี 2 ประเภทคือ

1. เงื่อนไขเริ่มต้น

2. เงื่อนไขสิ้นสุด

เงื่อนไขเริ่มต้น

เงื่อนไขเริ่มต้น ได้แก่เงื่อนไขซึ่งห้ามมิให้
ทวงถามให้ปฏิบัติตามนิติกรรมก่อนถึง
กำหนดเวลา

เงื่อนไขสิ้นสุด

เงื่อนไขสิ้นสุด ได้แก่เงื่อนไขที่กำหนดให้
นิติกรรมสิ้นผลเมื่อถึงกำหนดเวลา

ข้อสันนิษฐานของกฎหมายในเรื่องเงื่อนไข (ม.192)

- หลัก สันนิษฐานไว้ก่อนว่ากำหนดไว้เพื่อ
ประโยชน์แก่ลูกหนี้

- ข้อยกเว้น 1. ตามเจตนา 2. ตามพฤติการณ์
แห่งกรณี – ให้เป็นประโยชน์แก่เจ้าหนี้หรือทั้ง
สองฝ่าย

การสละประโยชน์แห่งเงื่อนไขเวลา (ม. 192)

- หลัก ผู้ได้รับประโยชน์ สละประโยชน์ได้

เสมอ

- ข้อยกเว้น ต้องไม่กระทบกระเทือน
ประโยชน์อันคู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งจะพึงได้รับ

กรณีที่ห้ามมิให้ลูกหนี้ถือเอาประโยชน์จาก
เงื่อนไขเริ่มต้นหรือเงื่อนไขสิ้นสุด (ม. 193)

1. เมื่อลูกหนี้ถูกศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดตาม
กฎหมายว่าด้วยล้มละลาย

2. เมื่อลูกหนี้ไม่ให้ประกันในเมื่อจำต้องให้

3. เมื่อลูกหนี้ได้ทำลาย หรือทำให้ลดน้อยถอยลงซึ่ง
ประกันอันได้ให้ไว้

4. เมื่อลูกหนี้นำทรัพย์สินของบุคคลอื่นมาให้เป็น
ประกัน โดยเจ้าของทรัพย์สินนั้นมิได้ยินยอมด้วย

การบ้าน สำหรับนักศึกษาที่ดี มีอนาคต

จงอธิบายความแตกต่างระหว่าง

- เงื่อนไข เหตุจูงใจ และ วัตถุประสงค์ของ
นิติกรรม